I
Qualiť q̄dã peccõres dicũ tur incẽſi q̄dam ſuffoſſi

berati ſumꝰ. Nõ põt aũt pfici aĩa in v̾tutibꝰ niſi p̄us amo ueanť vicia vñ bñ ſubiũgit (incenſa igni ⁊ ſuffoſſa ab incre patiõe vultus tui pibũt) ſm q̄ꝺ p̄us expoſitũ ẽ iuxta glo. vel poſſumꝰ dicere ꝙ quidã peccõres ꝓprie dicunť incenſi quidã aũt foſſi incẽſi ſũt luxurioſi igne luxurie. de q̄ Iob. xxxj. Ignis ẽ vſq̄ ad ꝯſumptionẽ deuorãs. cupidi incen ſi ſunt igne cupiditatis. de quo Mich. vj. adhuc ignis i do mo impij ⁊ theſauri iniq̄tatis mẽſura minoꝛ ire plena pſ. ſupcecidit ignis ⁊ nõ vide. ſolẽ. Itẽ ſuffoſſi ſunt auari. q2 ſuffodiũt coꝛ ſuũ cũ pecunia ſua i terra. Eccli. xxix. pde pe cuniã ꝓpter fratrẽ ⁊ amicũ ⁊ nõ abſcõdas eã ſub lapide i pditionẽ. Inuidi etiã ſuffodiũt oculos: q̄ſi coꝛuus cada uerꝝ Prouer. xxx. ſuffodiãt eũ coꝛui de toꝛrẽtibus. Itẽ ado latoꝛes ſuffodiũt cadauera moꝛtuoꝝ. Mathei. viij. dimit te moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuos. ibi Glo. Grego. moꝛtu os ſepelire ẽ peccõres i peccõ fouere. q̄ꝺ ꝓprie faciũt adula toꝛes. Hyene vo. i. detractoꝛes effodiũt ea. iſti peribũt ab icrepatiõe vultꝰ do. i bono vt p̄dictũ ẽ vł tandẽ i malo. q̄ñ iratus icrepabit eos i die iudicij ⁊ dicet. Ite maledicti in ig. eter. Tren. iiij. facies dñi diuiſit eos. nõ addet. vt reſpi ciat eos. pſ. Infirmabunť ⁊ pibũt a fa. t. q̄m feciſti iudici um ⁊c. ne ſic peream ꝰ (fiat manꝰ tua) auxiliũ vł coꝛrectio tua (ſup viꝝ dex. t.) .i. ſup penitẽtes q̄ hereditatẽ dextere appetit. hoc ẽ beniamin q̄ ẽ bẽnomin p doloꝛẽ penitentie bẽiamin p appetitũ celeſtis patrie. Deut. xxxiij. Amãtiſſi mus dñi beniamin hitabit ꝯfidẽter i eo q̄ſi in thalamo to ta die moꝛabiť. ⁊ ſup fi. ho.) i hoc allegat ſuã ĩfirmitatem quã h3 ex ſe. Iob. xxv. hõ putredo ⁊ filiꝰ hois vermes. tñ ꝓpter hoc deꝰ nõ abominať hominẽ: q2 dicit Prouerbio. viij. Delicie mee eſſe cum filijs hominum qui autem ex ſe deficit. ex deo tñ potẽs ẽ. vñ addit (quem cõfirmaſti tibi) multi icipiũt pniam agẽ. ſ ſicut religioſi nõ ſunt ꝯfirmati deo añ ꝓfeſſionẽ vel moꝛtẽ ſic nec penitẽtes ſtabiles ſunt añ ꝯfirmationẽ q̄ fit p ſcpturã ⁊ ſigillationẽ. Scptura eſt ꝯſuetudo bonoꝝ opeꝝ. Eſa. xliiij. hoc ſcribet manu ſua do mino. ſigillatio eſt v̾a dilectio. Cañ. viij. pone me vt ſigna culũ ſup coꝛ p hec duo ꝯfirmat nos dñs ſibi vñ hñ ſequiť (⁊ nõ diſcedimꝰ a te) Ioh. vj. dñe ad quẽ ibimꝰ. verba vi te eterne habes. pſ. q̄ elongãt ſe a te pibũt ⁊ l3 hõ ita ſit cõ firmatꝰ deo. tñ d3 ſe reputare peccatoꝛẽ ⁊ quaſi moꝛtuu3. vñ addit (viuificabis nos) p gratiã p̄ueniẽtẽ (⁊ no. tuũ ſuo.) p gratiã cooperantẽ. de his duobꝰ pſ. viuifica me et cuſto. ſmo. t. (dñe deꝰ) .i. metuẽde colẽde (v̾tutum) .i. ad mirãde (ꝯuerte nos) ecce hũilitas: q2 poſt ꝯfirmationem petit ſe cõuerti: q2 cũ cõſummauerit hõ: tũc incipit. Eccli. xviij. ꝓpter hoc in cõpletoꝛio dr̃ Cõuerte nos deꝰ ſalutarꝝ nr̃. ⁊ ſm q̄ꝺ dicit glo. in hoc verſu cõtineť regula totiꝰ reli gionis. primum enim eſt conuerti ad eum.

¶ A vanitate mundi.
¶ A voluptate carnis.
¶ Ab amoꝛe parentum.
¶ A poſſeſſione tempoꝛaliũ ꝓpť hoc quatuoꝛ q̄ter poniť i hoc pſ v̾bũ cõuerſionis. Cañ. vj. reuertẽ reuertẽ ſunamiť reuertẽ reuertẽ vt intueamur te. ſcđm ẽ faciẽ dñi req̄rẽ cõ templãdo: meditãdo: oꝛãdo vñ dic (oñde fa. t.) terciũ eſt ſalutẽ ſuã opari vñ dicit (⁊ ſalui erimꝰ) Phil. ij. cum me tu ⁊ tremoꝛe ſalutem veſtram operemini.

¶ Pſalmus LXXX

Pſ. lxxx. 1 Exultate deo adiutoꝛi noſtro iubila te deo iacob.

¶ Titulus. In finẽ ꝓ toꝛcularibꝰ. pſ. ipi aſaph q̄nta ſab bati. In p̄cedẽti pſ. egit de p̄ aduẽtu h̄ agit de feſto imola tionis yſaac. i. de cruce. id̾oq̄ hñ cantať. pſ. iſte feria ſexta Itẽ i p̄ pſ. egit aſaph de vinea dñi ſ q2 vinũ de vinea non niſi toꝛcularibꝰ eliq̄ť iõ agiť hoc de ſpũalibꝰ toꝛcularibus eccłie i q̄bus vinũ ab acinis oleũ ab amurca ſeiũgiť. i. bo ni a malis ⁊ ẽ ſenſus tituli talis. pſ. iſte dirigens nos (in fi nẽ) .i. in xp̄m cantať (ipſi aſaph) a fidelibus xp̄ianis per aſaph itellectis ⁊ ẽ (ꝓ toꝛcularibꝰ) .i. ꝓ tribulationibꝰ in q̄bus boni a malꝭ ſeparanť ⁊ hoc ẽ q̄ꝺ ſubdit ꝓ ſiue đ (q̄n ta ſabbati) .i. ꝓ q̄nta die ſeptimana i q̄ facti ſunt ex aqua piſces ⁊ aues ſ aues euolauerũt ⁊ piſces remãſerũt ecce ſeparatio ſic deus baptiſmo creat xp̄ianos ſ q̄dam acce pta baptiſmi gr̃a remanẽt i fluctibꝰ hꝰ ſeculi. ſ. piſces curi oſi q̄ pambulat ſemitas maris alij adiuti pẽnis v̾tutũ le uanť in aerea q2 ꝯuerſatio i celis ẽ hij ſũt aues. Intẽtio ẽ ẽ monere vt ꝯtẽptis ĩfimis: ad celeſtia eleuemur. Mo dus biptitus ẽ. pſ. In p̄ma p̄te monet bonos q̄ ſignãť p aues ⁊ vinũ ⁊ oleũ vt exultãtes ſub tpali p̄ſſura tẽdant in finẽ xp̄m. In ſcđa p̄te ipe dñs malos q̄ ſignificanť per pi ſces acinũ ⁊ amurcã reuocat ab ydoloꝝ cultura ⁊ pariter ꝯtẽptũeoꝝ ⁊ p̄ñtem penã cõmemoꝛat ibi (audi po. meꝰ) loquẽs ẽ ad vinũ ⁊ oleũ ⁊ aues. i. ad bonos xp̄ianos dic. (exultate) vobis ei exultandũ ẽ nõ amurce ⁊ piſcibꝰ q̄bꝰ fletũ ⁊ vlulatũ idicit Iaco. v. Agite nũc diuites ploꝛate ⁊ vlulate in miſerijs v̾ris q̄ aduenĩet vobis (exultate) dico (deo adiutoꝛi no.) nõ mundo deceptoꝛi ſicut facit amur ca. Oſee. ix. Noli letari iſrł noli exultare ſicut ppli. ſ. mun do ſ (deo adiu.) q̄ nos iuuat in p̄ſſuris q̄ dicit i pſ. cũ ipo ſũ in tri. eri. ⁊c. ſi nõ poteſtis gaudiũ exp̄mere v̾bo (iubila te) .i. ꝯfuſa voce mẽtis iocũditatẽ ſignificate (deo iacob) .i. ad honoꝛẽ dei minoꝝ ppli cui ſeruit maioꝛ. Gen. xv. ma ioꝛ ſeruiet minoꝛi in hoc. n. ꝙ maioꝛes opp̄mũt minoꝛes ſer uiũ eis ſicut lima fuit ferro vñ Greg. q̄ꝺ lima ferro q̄ꝺ fla gellũ grano q̄ꝺ foꝛnax auro hoc facit tribulatio viro iuſto Dr̃ etiã deus iacob q2 p eius adiutoꝛiũ ſupplãtamꝰ dya bolũ ⁊ peccã (exultate) ergo exteriꝰ (iubilate) interiꝰ q2 iu bilus ẽ exultatio mẽtis tñ l3 iubilatio intus ſit nõ põt cõti neri q̄n extra erũpat p vocẽ ⁊ oñdit in hoc verſu q̄re letã dũ ẽ ſiue ꝓpter q̄d exultandũ ẽ p̄mũ ꝓpter bonitatem dei cũ dicit (deo) q2 ipe ẽ vinũ bonũ de quo ſumme ẽ exultan dũ. Scđm ẽ q2 nos iuuat i tribulationibꝰ cũ dicit (adiuto ri nr̃o) pſ. adiutoꝛ i tribulationibꝰ q̄ inue. nos nimis. Ter cio q2 facit nos vicia ſupplãtare de q̄ dicit (deus iacob) Notandũ aũt ꝙ deus ẽ adiutoꝛ nr̃ in multis videlicet.

¶ In tribulationibus pſ. Adiutoꝛ in tribulationibus. — A Deus ẽ adiu toꝛ nr̃ i multꝭ
¶ Operando. Ioh. xv. Sine me nihil poteſtis facere.
¶ Cogitãdo. ij. Coꝛ. iij. Nõ q̄ꝺ ſufficiẽtes ſimꝰ aliq̄d cogi tare a nobis. q. ex no. ſed ſuf. nr̃a ex deo eſt.
¶ Inueniendo. Phil. iij. Si quid ſapitis hoc deus vobis reuelauit.
¶ Loquendo. Mathei. x. Non vos eſtis qui loquimini ſ ſpiritus pa. ⁊c.
¶ Viuendo. Dañ. v. Flatũ tuũ habet in manu ſua.
¶ Sanãdo. Eccli. xxviij. a deo eſt omnis medela.
¶ Cibando. pſ. Qui dat eſcam omni carni.
¶ Ieiunando. pſ. vt eruat a moꝛte aĩas eoꝛu3 et alat eos i fame ⁊ ad hãc leticiã ⁊ iubilationem exercendam.

¶ Sumite pſalmũ ⁊ date tympanũ. pſalte rium iocundũ cum cithara.

2

¶ Sumite pſalmũ ⁊ date tympanum) Per pſalmũ intel ligitur oꝛatio ſiue quecunq̄ gratia ſpiritualis pſallẽdo ei ad litteram oꝛant fideles ⁊ gratiam dei ſibi ⁊ alijs acqui runt. Dicit ergo (ſumite pſ.) a deo. ſ. accipite. Non eñ a nobis eſt deuotio oꝛationis ſed a deo nec gratia ſimiliter Zacha. ij. Effundam ſuper domum Dauid ⁊ ſuper hieru ſalem ſpiritũ gratie ⁊ precum ſumentes autẽ. pſ. a deo vt in ratione accepti ⁊ dati cõmunicetis deo debetis deo da re de veſtro vnde addit (⁊ date tympanũ) .i. carnis moꝛ tificatiõem ⁊ caſtitatem (date) inquit quia non eſt violẽ ter auferenda ſed gratis ab homine danda penitẽtia ⁊ cõ tinentia. pſ. Voluntarie ſacrifi. tibi (date) etiam non ven dite. i. non ꝓpter aliquod cõmodum tempale vel vanam gloꝛiam continete. Mathe. vj. Attendite ne iuſticiam ve ſtram faciatis coꝛam hominibus vt videamini ab eis ali oquin mercedem non habebitis apud patrem veſtrũ. per (tympanum) autem ſignificatur continentia vel carnis moꝛtificatio multis rationibus que notanť hijs verſibus — Verſus.

¶ Terret aues tenuis fragilis caua moꝛtua lenis.
¶ Tenſa cutis lignis verbere ſicca ſonans.

B Quare p tympanũ intelligitur ꝯtinentia

Ad lr̃am eñ tympanũ eſt pellis in ligno extẽſa q̄ ſi pcutiť terret aues ſonitu ſuo ſic carnis moꝛtificatio ⁊ continen

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſine carni s mortificatõ

tia.(terret aues).i.demones de q̄bus. Luc.viij. volucres
celi comederũt illud (vel aues).i.clericos leues q̄bus du
rũ ꝛ terribile videt̃ ꝯtinere ꝛ penitentiã agere (tenuis) q꞉
macerat.ij. Reg.xiij. quare ſic attenuaris macie fili regis
ꝑ ſingulos dies ita dixit ionadab ad amon ꝛ ſuggeſſit illi
vt languorẽ ſimularet ꝛ ſup lectum cubaret hoc facto tha
mar ſororẽ ſuã oppreſſit multi ſunt tales cõſiliarij (fragi
lis) ẽ ꝛ cito p̄t amitti q꞉ Gal.v. Caro cõcupiſcit aduerſus
ſpiritũ. ꝛ.ij. Cor.iiij. hẽmus theſauꝝ iſtũ in vaſis fictilib⁹
Itẽ nõ tm̃ ex p̄te carnis ſ etiam ex p̄te ſpũs cito perit hoc
bonũ ꝑ ſupbiã Mathe.xxv. Quinq꞉ fatue nõ ſumpſerũt
oleũ ſecũ. Itẽ perit nimia extẽſione. Roma.xij. Rationa
bile obſequiũ veſtrũ (caua) ꝑ euacuationẽ carnis.i.carna
litatis ꝛ ſtercoꝝ oim.j. Cor.xiij. euacuaui q̄ erãt paruuli
(mortua) ſine ſpe retinẽdi. Col.iij. mortificate mẽbra vr̃a
(lenis).i.ſine pilis malaꝝ cogitationũ. Nũe.viij. Radãt
oẽs pilos carnis ſue ibi dicit Greg. magno ſtudio ſupflue
cogitationes ſũt amputãde.j. Pet.j. ſuccincti lũbos men
tis vie. (tenſa) nõ laxa Eccli.xxxiij. Laxa man⁹ illi ꝛ que
rit libertatẽ (cutis) exterior ꝯuerſatio Math.v. Luceant
opa.v.co.hoibus (lignis) Crucis.iij. Reg.xvij. en colligo
duo ligna (verbere) Eccli.xxiij. Diſciplina ꝛ opus ſeruo
(ſicca) ab humore luxurie. Job.xxx. cutis mea denigrata
ẽ ſup me ꝛ oſſa.m.aruerũt p̄caumate.i.tribulatione q̄dã
humectã pellẽ hñt ꝛ iõ male ſonãt. Nã coꝝ p̄dicatio ꝯtẽ
nit̃ eo q꞉ vita ꝯtẽnit̃. Gregori⁹. cui⁹ vita deſpicit̃ reſtat vt
eius p̄dicatio ꝯtemnat̃ (ſonãs) terribilit̃.ſ.p̄dicãs prece
ptũ ei⁹ ṽbo ꝛ exemplo iõ aũt (ſumite.pſ. ꝛ date tym) quia
hñ ſimul ꝯcordãt hoc ẽ qđ ſequit̃ (pſalteriũ iocundũ cuꝫ
cythara) vl̃ in accuſatiuo caſu. (ſumite pſal.io.cũ cy) idẽ
accipit ꝛ dat intelligere (ꝑ pſalteriũ) qđ ꝑ.pſ.ſupra ꝛ idẽ
ꝑ cytharã qđ ſupra ꝑ tympanũ.q.di.bona ẽ ꝛ iocũda oro
cũ carnis mortificatõe Tobie.xij. Bona ẽ oro cũ ieiunio
ꝛ elemoſyna vl̃ poſſum⁹ diuerſificare hec duo a duobus
p̄dictis ꝛ ꝑ pſalteriũ qđ eſt decacordũ ſignat̃ ſupplicatio
ꝓ offenſis ꝛ trãſgreſſionib⁹ decalogi hoc (pſalteriũ ẽ io.
cũ cy.).i.cũ eternoꝝ ꝯtẽplatione cythara.n. plus hꝫ mo
dulationis q̄ꝫ pſalteriũ ꝛ ꝯtẽplatio plus hꝫ delicatiõis q̄
ſupplicatio ꝓ peccatis vel dolor de peccatis hec cythara
hꝫ tria ligna.ſ.tres vires aie q̄ oẽs exercent̃ i ꝯtẽplatione
rõnal' inq̄rit ꝯcupiſcibilis appetit iraſcibilis appꝛhendit ꝛ
q̄ndecim corde exigunt̃ vt bñ ſonet cythara. ſ.ſeptẽ dona
ꝛ q̄tuor cardinales ṽtutes ꝛ tres theologice ꝛ hũilitas q̄

C q̄ndecim corde exigũt̃ vt bñ ſonet cythara ſpũal.

ẽ cuſtos aliaꝝ Greg. q̄ ceteras ṽtutes ſine hũilitate cõgre
gat q̄ſi puluerẽ i ventũ portat hij ſunt q̄ndeciꝫ grad⁹ pſal
moꝝ hij ſũt q̄ndecim ſtadia q̄bus diſtat bethania a irl̃m.
Joh. xj. (pſalteriũ) q̄ (ẽ iocundũ cũ cythara) q꞉ dolor de
peccatis cõſolationẽ recipit.ꝑ ſpem ꝯceptã i ꝯtemplatio
ne celeſtiũ. Nõ tm̃ aũt p̄dicta facẽ oꝫ.ſꝫ bonũ qđ cogno
ſcit̃ ꝛ qđ agit̃ alijs p̄dicandũ eſt: vnde ſubiungit.

3 **Buccinate i neomenia tuba in iſigni die ſolemnitatis veſtre**

Buc.in neo.tu) Vel in initio mẽſis qđ idẽ ẽ. (Neome
nia).n.grece noua luna latine q̄ ẽ iniciũ mẽſis ꝛ pñt h̄ ad
lr̃am exponi de iudeis vſq꞉ ad finẽ h⁹ p̄me p̄tis.ſ q꞉ ſatis
planũ ẽ nõ oꝫ explanare nec ꝓſeq̄ niſi inquantũ lr̃a neceſ
ſaria ẽ miſterio. Erat p̄ceptũ iudeis vt a p̄ die ſeptimi mẽ
ſis.ſeptẽ dieb⁹ canerẽt tuba ſic q̄ ꝛ in eccleſia gr̃a ſeptifor
mis nũc dari⁹ ꝛ ꝯſidẽti⁹ idicit̃ p̄dicãda vñ Eſa.lviij. Cla
ma ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocẽ.t.qđ faciũt q̄ manifeſtis
opib⁹ ꝛ altis clamorib⁹ annũciant alijs nouã vitã hoc eſt
qđ dicit (buccinate i neo.tuba).i.i noua vita vr̃a eandem
nouitatẽ alijs declarate (tuba p̄dicatiõis. Triplex autẽ ẽ
vſus tubaꝝ ſicut dr̃ Nũe.x. fac tibi duas tubas argẽteas
ductiles q̄bus ꝯuocare poſſis multitudinẽ vtebant̃.n.tu
bis in epulis.i bellis i feſtis ſic p̄dicatio ꝯuocat ad ep̄las
eucbariſtie ꝛ ad feſtũ eterne glorie de q̄bus Eſaie.xxv. Fa
ciet dñs i mõte hoc cõuiuiũ pinguiũ ꝛc. Ad iſtas epulas
cõuocat tuba p̄dicatiõis Prouer.ix. ſapiẽtia edificauit ſi
bi domũ excidit colũnas ſeptẽ immolauit victimas ſuas
miſcuit vinũ poſuit mẽſam ſuã miſit ancillas ſuas vt vo

P Tubaꝝ vſus tres ſic ꝛ p̄di catõis tuba.

carẽt ad menia ciuitatis ſi q̄s ꝑuulus ẽ veniat ad me ꝛ in
ſipiẽtibus locuta ẽ venite come.panẽ m. ꝛ bibite vinũ qđ
miſcui vobis. Cõuocat ꝛ excitat ad bellũ ꝯ mundũ carnẽ
dyabolũ.j. Cor.xiiij. ſi incertũ ſonitũ det tuba q̄s ſe p̄pa
rabit ad bellũ. Nũe.x. ſi exieritis ad bellũ de terra vr̃a cõ
tra hoſtes q̄ dimicãt aduerſum vos clãgetis vlulãtib⁹ tu
bis ꝛ ẽ recordatio nr̃i corã dño. Itẽ iuitat ad feſtũ vt in p̄
ſenti faciam⁹ ſabbatũ q̄eſcẽtes a p̄ctõ ꝛ a ſtrepitu munda
no ꝛ p̄parem⁹ nos ad eternũ ſabbatũ q꞉ erit ſabbatum ex
ſabbato. Eſaie.i fi. Nũe.x. Si q̄n habetis epulas i dies fe
ſtos ꝛ kalẽdas canetis tubis de hoc tercio vſu tube h̄ agi
tur vñ ſubiũgit (in iſigni die ſolẽnitatis vr̃e) iudeis preci
pue ſolẽnitates ꝛ iſignes erãt tres.ſ.paſcha pẽthecoſte ſce
nophegia ꝛ hoc in figura nr̃i q̄ gaudẽ debem⁹ ꝛ tuba p̄di
cationis ꝛ laudis clamare q꞉ paſcha noſtꝝ imolat⁹ ẽ xp̄s
ꝛ in ip̄o reſurgim⁹ ꝛ q꞉ in penthecoſte ꝑ ſpm̃.ſ.remiſſionẽ
accepim⁹ ꝛ q꞉ in ſceonphegia dom⁹ nr̃e conſcientie inno
uata eſt poſt ruinam ſic autem eſt buccinandum.

Quia preceptum in iſrael eſt: et iudicium deo iacob. 4

Quia p̄ce.i iſrl̃ ẽ).ſ.dñs p̄cepit videtib⁹ deũ.i.ſapiẽtib⁹
vt p̄dicarẽt fidelib⁹ ſ ꝛ oib⁹ hoibus q̄ ad fidẽ poſſent con
uerti. Mar.in fi. p̄dicate euãgeliũ oi creature nõ ẽ etiam
tm̃ p̄ceptũ vt buccinet̃ ſ vt voci tube obediatur. Deutro.
xviij. ꝓpham de gẽte t.ſuſcitabit tibi dñs ip̄m audies vl̃ ſic
(buccinate) q꞉ (p̄ceptũ).q.di.dñs fecit p̄cepta ſua popu
lo xp̄iano q̄ popul⁹ ſimplex ignorat ꝛ iõ p̄dicãda ſunt eis
p̄cepta ad hoc ſunt p̄lati ꝛ doctores iſtituti i eccleſia vt p̄
dicẽt p̄cepta dei nõ fabulas vel fictiones vñ pſ. ego autẽ
ꝯſtitutus ſũ rex ab.e.ſup ſy.m.ſ.ei⁹ p̄.p̄.ei⁹ dicit aũt ſingu
larit̃ p̄ceptũ q꞉ oia ad p̄ceptũ de dilectiõe reducunt̃. Ro
ma.xiij. Qui diligit ꝓximũ legẽ ipleuit Galla.v. ois lex in
vno ſmone implet̃ diliges ꝓximũ t.ſicut teip̄m q̄ autẽ p̄
cepto dñi ſiue nõ p̄dicãdo ſiue nõ faciẽdo obedire nolue
rit nõ impune feret (q꞉ ꝛ iudiciũ eſt deo iacob).i.xp̄o deo
xp̄ianoꝝ q̄ trãſgreſſores iudicabit iudicio ꝯdẽnatõis. Jo
hã.v. pr̃ nõ iudicat quẽq꞉ ſ omẽ iudiciũ dedit fi. Nos q̄ q̄
ꝑ preceptũ ligamur ꝑ iudiciũ terreamur hec aũt predica
tio in veteris ꝛ p̄mis p̄dicatorib⁹.ſ.in apoſtolis feruens
fuit ꝛ frugem magnam attulit vnde ſequitur.

Teſtimonium in ioſeph poſuit illud: cum exiret de terra egypti linguam quam nõ nouerat audiuit. 5

Teſti.i ioſeph poſuit illđ) dñs.n.p̄ceptũ ſuũ qđ ap̄li p̄
dicabãt poſuit i corde ioſeph.ſ.ſanctoꝝ martyꝝ q̄ ſicut io
ſeph multa dura ꝛ aſpa ꝑtulerũt ꝛ poſuit nõ tm̃ vt crederẽt
ſ ꝛ vt ꝯfiterent̃ ꝛ p̄dicãtes teſtarent̃ h̄ ẽ qđ dicit (poſui te
ſti.) vñ martyr ꝛ teſtis idẽ ẽ vñ etiã ita poſſum⁹ dicere q꞉
dñs p̄ceptũ ſuũ (poſuit teſti.).i.martyꝝ q꞉ ap̄li ꝛ alij mul
ti ꝓpẽ p̄ceptũ dñi qđ nolebãt trãſgredi ſ facẽ ꝛ predicare
martyrio ſũt afflicti hñ aũt ꝑ (ioſeph) ſignificãt martires
q꞉ ioſeph mlta paſſus ẽ ꝓ iuſticia q̄ frẽs accuſauit ꝛ pro
pudicicia ꝛ fidelitate dñi ſui ſ tandẽ glorioſus fact⁹ eſt ꝛ
exiuit đ egypto nõ viuus ſ mortu⁹ q꞉ oſſa ei⁹ delata ſunt.
Exo.xiij. ita martyres ꝓ iuſticia q̄ excuſabãt alios de cri
mine peſſimo ydolatrie ꝛ q꞉ nolebant fornicari a deo ſuo
nec fidẽ xp̄i dimittere grauit̃ ſũt afflicti ſ ꝑ morteꝫ carnis
glorioſi victores exierũt de mũdo Deut.xxxiij. Letare za
bulon i exitu ſuo Prouerb.xiiij. Sperat iuſt⁹ i morte ſua
ꝛ tũc (cũ exiret) mortu⁹ iſte ioſeph.ſ.martyꝝ cãdidat⁹ ex
ercit⁹ (de ter.egypti).i.đ mũdo (linguã quã nõ nouerat)
ꝑfecte (audiuit).ſ.linguã angeloꝝ ꝛ ſanctaꝝ aiaꝝ laudã
tiũ deũ ſine fine ꝛ dñs ponens eum in requie eterna.

Diuertit ab onerib⁹ dorſuꝫ eius manus eius in cophino ſeruierut. 6

Diuer.ab one.) Tribulationũ (dorſũ eius) quod porta
uerat pondus diei ꝛ eſtus (nã manus eius in cophino ſ
uierunt).i.in labore ꝛ abiectione oppreſſi ſunt ſicut filij iſ
rael ab egyptijs. Deinde inducit ꝓpheta dominũ loquen
tem ſuo ioſeph.ſ.collegio martyrum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

7 ¶ In tribulatiõe inuocaſti me ⁊ liberaui te:
et exaudiui te in abſcondito tempeſtatis ꝓ
baui te apud aquam contradictionis.
¶ In tri.) .ſ. in p̄ſſura martyrij (inuocaſti me) nõ alienum
auxiliũ (⁊ liberaui te) de manib⁹ tyrãnoꝝ (⁊ exaudiui te)
⁊ p̄t videri ꝙ male ordinẽt iſta v̾ba eo ꝙ p̄us deberet di-
cere (exaudiui) ⁊ poſtea (liberauit) ſ; p hoc dat itelligere
ꝙ martyres nõ orabãt dñm vt liberaret eos a tormẽto q₂
potius tormentũ appetebãt. ſ; in tormẽto orabãt vt p tor
mentũ venirẽt ad eternas delicias ⁊ de hoc dicit (exaudi
ui te) orantẽ (in abſcõdito tẽpeſtatis) .i. in ſecreto cordis
tẽpeſtas. n. exteri⁹ ſeuiebat in corpib⁹ martyrũ ſ; erat tran
quillitas i cordib⁹ ipſoꝝ vñ i hymno ceduntˀ gladijs more
bidentiũ nõ murmur reſonat nõ querimonia ſ; corde taci
to mens bñ conſcia ↄſeruat pacientiã (ꝓbaui te) ſicut au
rũ in fornace (apud aquã ↄ̄dictiõis) .i. apud pp̄lm nõ cre
dentẽ ⁊ ↄ̄dicentẽ mihi. Romanoꝝ. x. in fi. talis. n. pp̄ls cũ
p̄ncipib⁹ ſuis martyres afflixerũt ⁊ in hoc ꝓbati inuicti ſũt
q₂ nõ defecerũt in tormẽtis ſ; puriores effecti ſunt ſic auꝝ
in fornace vñ de illis cãtat eccl̃ia illud Sap. iij. tãq₃ aurũ
in fornace ꝓbauit illos p̄t etiã aliť legi (exultate deo adiu
to. n. iubi. deo iacob) .i. o iacobite corde ⁊ ope gaudete de
deo q₂ adiuuat me Phil. iiij. Gaudete in dño ſp (ſumite
Alia expoſitio.
pſal.) .i. p̄dicatõis officiũ (⁊ date tympa. i. tp̄alia mea pau
perib⁹ aliť nõ p̄t q̄s eẽ p̄dicator. Luc. x. Niſi q̄s renuncia
uerit oib⁹ q̄ poſ. nõ p̄t me⁹ eẽ diſci. ſ; nõ ſufficit hoc niſi eti
am ſeq̄tur bona opatio ⁊ cõpaſſio ⁊ cõſolatio pctõꝝ vñ ſe
quiť (pſal. io. cũ cy. pſalteriũ iocundũ) ẽ operatio leta (cy
thara) cõpaſſio ⁊ ↄſolatio. Eſa. xvj. Uẽter me⁹ ad moab.
q̄ſi cythara ſonabit. Ecci. xl. tybia ⁊ pſalteriũ ſuauẽ faciũt
melodiã ⁊ ſupra vtraq₃ lingua ſuauis (buccinate i neome
E De virgine maria precipue i feſto natiuitatis.
nia tuba) hoc ẽ thema in natiuitate beate v̾ginis q̄ etiã in
ſeptẽbri tũc ei q̄ñ nata ẽ beata v̾go ꝓgreſſa eſt noua luna
Cañ. vj. q̄ ẽ iſta q̄ ꝓgrediť q̄ſi aurora ↄſurgens pulcra vt
luna. ſ. bicornis vt nauis ampla q̄ nos portat in celũ vnd̾
de ipſa muliere forti dr̃ Prouer. in fi. facta ẽ quaſi nauis i
ſtitoris delonge portãs panẽ ſuuз. i. xp̄m q̄ ẽ panis viuus
q̄ delõge venit q̄ d̾ ce. deſ. Jo. vj. Ego ſũ pa. viu⁹ q̄ de celo
deſcẽdi in hac neomenia debem⁹ buccinare tuba vt cãdeꝫ
beatiſſimã v̾ginẽ p̄dicem⁹ ⁊ laudemus ẽ eñi oñi laude d̾
gniſſima (in inſigni die ſolẽnitatis veſtre) dies illa iſignis
q₂ multis ꝓphaꝝ oraculis p̄ſignata vñ Nũe. xxiiij. Oriεť
ſtella ex iacob ⁊ ↄſurget v̾ga ex iſrl̃. pſ. Uirgã v̾tu. t. emit.
dñs ex ſyon. Nũeri. xviij. inuenit germinaſſe v̾ga Aaron.
Itẽ eo tp̄e ſol ẽ in ſigno qđ dr̃ v̾go ⁊ ſol iuſticie xp̄s deus
noſter in beata v̾gine habitauit (q₂ p̄ceptũ i iſrl̃ ẽ) feſtũ ei
beate Uirginis celebrandũ ⁊ laus ipſius p̄cipit iſrl̃. i. ↄtem
platiuis. ſ. clericis ⁊ religioſis pp̄ls aũt q̄ buccinare neſci-
unt. i. p̄dicare. q. bone pecudes debẽt eis i laude beate vir
ginis ↄgaudere ⁊ aſſentire eis: vñ addit (⁊ iudiciũ) appro
batiõis (deo) .i. ad honorẽ dei (ẽ in iacob) .i. in actiuis (et
i cõplõ) .q. d. ꝙ i iſrl̃ d̾ hra v̾gie p̄dicat. iacob approbare dз
ſ; vtrũq₃ ſignificatũ ẽ Judith. xv. Ubi dr̃ ꝙ Joachim ſũ
mus pontifex de irl̃m. venit in bethuliã cũ vniuerſis pre-
ſb̾is vt videẽt iudith p irl̃em qđ interp̄tať viſio pacis aut
timor pfectus ꝙ etiã erat locus adorãdi p̄t ſignificari ho
nor deo exhibit⁹ ſm qđ quottidie fiet i eccl̃ia ſ; de hoc ho
nore debẽt miniſtri eccleſie interdũ venire ad honorẽ bea
te v̾ginis q̄ p betuliã ⁊ p iudith deſignať: betulia. n. interp̄
tať v̾go dñi ſiue dom⁹ parturiẽs dñm. ſiue dom⁹ dolens
dño. beata v̾go fuit v̾go dñi ſp. dom⁹ parturiẽs dñm i na
tiuitate dñi dom⁹ dolens dño in paſſione ſm illud Luce.
ij. Et tuã ipſi⁹ aiam ptrãſibit gladi⁹ Judith. etiã beatã vir
ginẽ tã facto q̄₃ interp̄tatione deſignat interp̄tať eñi cõfi-
tens ſiue glorificãs deũ debẽt ḡ venire in bethuliã. i. i ado
rationẽ ⁊ honorẽ beate v̾ginis vt videãt iudith. i. ipſam be
atã virginẽ ⁊ virtutes eius imitentˀ dicẽtes id qđ ibi ſeq̄ť
tu gloria irl̃em: tu leticia iſrael tu honorificẽtia populi no
ſtri q̄ feciſti viriliť ⁊ diciť ibi ꝙ hoc dixerũt cum exiſſet iu
dith ad eos dr̃ eñi ibi ꝙ cũ exiſſet ad illũ benedixerunt eã
oẽs vna voce dicẽtes tu gloria irl̃em ⁊c̃. p iſtũ aũt exitum
iudith. ſignificať natiuitas beate virginis ⁊ exitus eius d̾
vtero matris ſue: ⁊ in hoc exitu laudãda ẽ ab iſrael (q₂ p̄-
ceptũ in iſrael ẽ) ⁊ ad hoc debẽt ↄcordare populi q₂ (⁊ iu
diciũ deo Jacob.) vñ ibi ſequiť qđ cũ in cõcluſione lau-
dis eius dixiſſent ſacerdotes. benedicta eris ineternũ di-
xit ois pp̄ls fiat fiat omnes eñi in laudẽ beate virginis cõ
uenire debẽt q₂ omnes eius beneficia participãt. ideo di-
cit beat⁹ Bern. Ille ſolus a laude eius taceat q̄ eã fideli-
ter aduocatã in neceſſitatibus ſenſerit defuiſſe (teſtimoni
um in ioſeph po. illud) ioſeph filius accreſcens ⁊ p̄ri cha
riſſimus religioſus ẽ in quo poſuit dñs teſtimoniũ hono-
ris beate virginis quia per votũ caſtitatis eius virginita-
tem honorat per votũ obedientie obedientiaз ancille dñi
p votũ paup̄tatis illius etiã paup̄tatẽ q̄ vt dicit Hieroni.
ita paup erat q̄₃ manu ⁊ acu. acq̄rebat vñ ſe ⁊ ſaluatorem
mũdi paſcebat poſuit etiã teſtimoniũ in ioſeph q₂ ipſa be-
ata virgo ẽ teſtis ⁊ aduocata i cauſa eoꝝ q̄ eam honorãt
ſicut frequẽter cantam⁹ de ipſa. eya ergo aduocata noſtra
⁊c̃. de hoc teſtimonio dicit i pſ. Se⁹ p̄r ⁊ thronus ei⁹ ſicut
ſol i ↄſpectu meo. i. beata v̾go q̄ ẽ thron⁹ veri ſalomonis
xp̄i ⁊ ſicut luna pfecta ineternũ ⁊ teſtis i celo fidelis ibi ei
teſtať ⁊ allegat ꝓ nobis vñ quidã ſanctus hõ narrauit ꝙ
cũ quidã religioſi frequẽter cantãtes illã antiphonã. Sal
ue regina dicerẽt v̾bũ illud eya ergo aduo. nr̃a. ⁊c̃. pluries
viderat in ſpũ ipſam matrẽ dñi añ filij ſui ꝓſterni p̄ſentiã
⁊ ꝓ toti⁹ illius ordinis ↄſeruationẽ p̄cari iſte ioſeph (cũз
exiret de terra egypti) .i. de mũdo vbi lingua ẽ barbara et
de terra muſitat eloquiũ eoꝝ (linguã quã p̄us) in mũdo
(nõ no. au.) .ſ. linguã patriã liguã celi. Iſa. xxviij. i loq̄la
labij ⁊ in lingua altera loqueť ad populũ iſtũ Mar. in fi.
linguis loquentˀ nouis. Eſai. xix. erũt q̄nq₃ ciuitates i tra
egypti loquẽtes lingua cananea. i. cõmutata (diuertit) de
us vł ipſe religioſus ab onerib⁹ (dorſũ eius) onus mũdi p̄
hẽde ſunt ⁊ diuitie ⁊ honores multi parãt dorſum ad por
tandũ vltra vires ſicut cameli parãt. Geneſis. xlix. yſach-
ar aſinus fortis. ⁊ Paulo poſt ſuppoſuit humeꝝ ſuuз ad
portandũ factuſq₃ ẽ tributis ſeruiẽs Jeremi. xvij. Nolite
portare pondera i die ſabbati nec inferatis p portas. ona
ger aũt diuertit dorſũ ab hoc onere. i. clauſtral̃ (man⁹ ei⁹
cophi. ſuierũt) monachi quondã in faciendis cophinis e[t]
ſportulis ſuierũt victui ſuo. ſicut ⁊ Paul⁹. Act. xiiij. ↄfeſ
ſores v̾o mõ ſuiũt i cophinis q₂ ſordes pp̄lares pctõꝝ ef-
ferũt de eccleſia (i tribulatiõe inuocaſti me ⁊c̃.) Iſte ver-
ſus eodẽ mõ exponiť Moraliť de viro iuſto in tribulatio
ne poſito quo ſupra Allegorice expoſitus ẽ de martyrib⁹
in agone martyrij conſtitutis.

¶ Audi populus meus: et conteſtabor te:
iſrael ſi audieris me non erit in te deus re-
cens neq₃ adorabis deũ alienum.
¶ Audi pp̄ls meus) ſupra egit de bonis monẽs eos vt in
bono ꝓficiãt ⁊ pſeuerent. In hac ſcđa pte agit de mal' q̄
p amurcã ⁊ piſces intelliguntˀ monẽs eos vt a malo reſi-
piſcant ⁊ in bono ꝓficiãt ⁊ q₂ iniciũ ſpũalis ꝓfectus ẽ ex
auditu verbi dei ſicut dicit apl̃s. Roma. x. fides ex auditu
iõ incipit ex auditu ſicut dñs q̄ñ dedit legẽ iudeis Exo. xij
icepit ab auditu dicẽs. Audi iſrl̃ dñs deus tu⁹ vnus ẽ ⁊c̃.
Iniciũ ergo xp̄iane religionis ſibi auferũt q̄ v̾bũ dei au
dire ↄtemnũt. Prouer. xxviij. q̄ declinat aurẽ ſuã ne audi
at legẽ orõ eius erit execrabił. ij. Timo. iiij. A veritate qui
dẽ auditũ auertẽt ad fabulas autẽ ↄuertentˀ. Dicit ḡ (au
di) .ſ. me mgr̃m dantẽ artẽ viuẽdi Joh. vj. Dñe ad quez
ibim⁹ v̾ba vite eẽne hẽs (pp̄ls me⁹) q̄ lз mal⁹ ſis tñ meus
es q₂ creaui te ⁊ pp cõitatẽ ſacroꝝ q̄bus cõicãt tã boni q̄₃
mali (⁊ ↄteſtabor te) .i. cũ adiuratõe teſtificabor tibi. zac.
iij. ↄteſtabať angel⁹ dñi ihm dicẽs h[ec] dic dñs ſi i vijs me
is ãbulauer. j. pe. i fi. breuiť ſcp̄ſi vob obſecrãs ⁊ [c]teſtans
hãc eẽ gratiã dei q̄ ⁊ ſtatis vł ↄteſtabor. i. teſte ↄſcia tua lo
q̄r q̄d hoc qđ ſequiť (o iſrl̃) .i. popule xp̄iane q̄ deũ debes
videre per fidẽ (ſi me audier ⁊c̃.) Uel ſic (audi.) (quia ſi
me audieris non erit in te deus recens) id eſt nullum pec
catũ erit in te. ror. ii. deos hз pctõr quot vicia: vnde dicit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hiero. Qđ quiſqȝ cupit ⁊ veneratͬ hoc illi deꝰ ē ſicut aua-
ricia ⁊ libido ⁊ hmoi pagani deos habēt recētes .i. ydola ad
tempꝰ facta xp̄s etiā ē hereticis recēs deus q̄ eū putēt pa
tri nō eſſe equalē: ſ veris xp̄ianis ⁊ bonis oībꝰ q̄ vocem
eius audiūt: ē deus antiquus vn̄ Dan̄. vij. Antiquus die
rū ſedit nō ergo dȝ eē in corde hoīs (deus recēs) ꝓp̄t hoc
dicit (in te) .i. in corde tuo interius nec extra etiā in opere
vn̄ ſequitͬ (neqȝ adorabis deū alienū) .i. peccatū i ope nō
habebis: ſic ergo p deū recentē ⁊ p deū alienū ſignatͬ pec-
catū cordis ⁊ opis: p hoc aūt qđ dicit (in te) intelligitͬ re-
ſtringi ad peccatū cordis: p hoc qđ dicit (adorabis) qđ ē
actus corꝑis peccatū opis vel poſſumꝰ diuerſificare deū
recentē ⁊ deū alienū: vt vocemus deū recentē p̄latū nouū
⁊ multi deſiderāt deos nouos .i. p̄latos ⁊ gaudent in illis
q: tota die volūt habere nouos p̄latos. Jere. ij. Si muta-
uit gens deos ſuos .i. layci reges ſuos: multotiēs aūt apđ
clericos ⁊ religioſos dagon deijcitͬ ⁊ beelzebub exaltatur
q: malus p̄latus deponitͬ ⁊ peior ſubſtituitͬ. Prouerbio.
xxj. Ne dederis ſubſtantiā t. ad delēdos reges .i. deponē-
dos p̄latos: deꝰ vō alienꝰ ē id qđ ſupra deū diligitͬ .j. Reg.
vij. Auferte deos alienos de medio veſtri baalim et aſta-
roth ⁊ p̄parate corda veſtra dn̄o ⁊ ſuite illi ſoli baalim .i.
voracitatē ⁊ aſtaroth .i. ouile .ſ. curā paſtoralē quā multi
appetūt pluſq̄ȝ deū. Gene. xxxv. Abijcite deos alienos q̄ i
medio veſtri ſunt ⁊ poſt pauca dederūt ei omēs deos ali-
enos ⁊ inaures ⁊ īfodit eū ſup therebintū ⁊ vere nō debes
adorare deos alienos qui falſi dij ſunt: ſed me dicit domi
nus qui ſolus vere ſum deus: hoc eſt quod dicit.

¶ Ego enim ſum dominus deus tuus qui
eduxi te de terra egypti. dilata os tuum et
implebo illud.

¶ Ego eī) nō aliꝰ (ſū) habeo veꝝ eē. Exo. iij. Ego ſum qui
ſum (ego) dico (dn̄s deus tuus) dn̄s timēdus (deus) ho
norādus (tuus) diligēdus: vel ſic (ego ſū dn̄s deus tuꝰ)
q. d. iō me ſolū debes adorare ego (ſū dn̄s) cui oīe obſe-
quiū debes (deꝰ) cui debes oēm religionē (tuꝰ) cui debes
oēm amorē (q̄ eduxi te de terra egypti) .i. d̄ pctō. Eſa. xliij
Ego ſū ego ſū q̄ deleo iniq̄tates ꝓpter me: hoc eſt educe
re de egypto: ⁊ ſi illi q̄ feci tibi nō ſufficiunt tibi (dilata os
tuū) .ſ. os cordis .i. affectū ⁊ deſideriū (⁊ iplebo illud) me
ipō. Aug. Animā dei capacē nihil minꝰ deo pōt implere.
Os. m. apui ⁊ attraxi ſpiritū q: mā. tua deſiderabā. Itē
dilata os tuū ad p̄dicandū alijs (⁊ implebo illud) dando
verbū meū. ps. Dn̄s dabit verbū euāgelizantibꝰ vir. mlta
exemplū de Paulo Ephe. v. Orate vt detͬ mihi ſermo in
aptione oris mei. Facta ꝯteſtatione ⁊ oſtēſis bonis q̄ ſe-
quūtͬ ſi audiuiſſent deū dicit ꝙ nō audierunt: vnde dicit.

10 ¶ Et non audiuit populus meus vocē me
am. et iſrael non intendit mihi.

¶ Et nō audiuit) .i. nō exaudiuit (populꝰ meꝰ) meꝰ expo-
ne vt p̄us (vocē meā) Joh. v. Uenit hora ⁊ nūc ⁊c. p hoc
arguit eos de inobediētia de q̄ dicit beatꝰ Bern. Magnū
inobediētie viciū q̄ angelꝰ celū hō paradyſū Saul regnū
Salomon p̄didit amorē diuinū: nec tm̄ de inobediētia ſ
⁊ d̄e ingratitudine arguit eos cū ſubiūgit (⁊ iſrl' nō inten-
dit mihi) idem intelligitur per hoc quod dicit (populꝰ me
us) et per hoc quod dicit (iſrael) ſcȝ eſt populus xp̄ianus
q̄tū ad malos q̄ lȝ mali ſint: tn̄ ſunt ppl's dn̄i q: ab eo cre
ati ⁊ eius p̄cioſo ſanguine empti: eccl'ia eius ſacramentis
cōicat ſunt etiā iſrl': q: debēt deū videre p fidē: ſ cōqueritͬ
ꝙ iſrl' nō intēdit ſibi .i. bn̄ficijs ab eo collatis. Prouerb. j.
Extendi manꝰ meas ⁊ nō fuit q̄ aſpiceret vel p ppl'm pn̄t
intelligi layci p iſrl' viri l'rati: layci ei nō audiūt vocem dn̄i
q: nō ē q̄ eis p̄dicet v̄bo ⁊ exēplo: clerici v̄o audiūt vocem
eiꝰ: dū theologiā audiūt: ſ audiētes nō intendunt deo: q:
ibi nō querūt deū: ſ purā ſcientiā nō maſticāt verba ſacre
ſcripture: ſ glutiūt. Prouer. xxj. Scđm aliā l'ram theſau-
rus deſiderabilis requieſcit in ore ſapiētis ſtultus autē glu
tit illud: vel ſpecialiꝰ (⁊ nō audiuit) .i. nō exaudiuit (ppl's
meus) peculiaris .ſ. clerici. Exo. vj. Ecce filij iſrl' nō me au
diūt ⁊ quō audiet me pharao .i. laycus p̄nceps (⁊ iſrl' non
intēdit mihi) .i. religioſi q̄ in multis locis nō intēdit deo ſ F
libidīꝰ vl' gule vl' auaricie: hec ſunt tria mala ſtudia. Quoꝝ Tria mala ſtudia.
p̄mū deſtruit fraternū amorē. Secūdū ꝯtinentiā. Terciū
paupertatē. de p̄. j. Cor. vj. Jā quidē delictū ē oīno in vo
bis eo ꝙ iudicia habetis int̄ vos de ſecūdo. Prouer. xxiij.
Studēt calicibꝰ epotādis hoc nō deberet eē in religioſ q̄
deberēt eſſe nazarei dn̄i. Nūe. vj. Et filij rechab. Jeremi.
xxxv. De tercio Jere. vj. A minore vſqȝ ad maiorē oēs
auaricie ſtudent ⁊ qđ hoc ſit verū (de iſrael) .i. de religio-
ſis dicit Oſee. vij. In domo iſrael vidi horrendū ibi forni
cationes effraim contaminatus eſt iſrael: poſt peccatū au
tem ſequitur pena peccati: vnde addit.

¶ Et dimiſit eos ſ̄m deſideria cordis eorū 11 G
ibunt in ad inuentionibus ſuis. Nō duplicē vltionē pctōrum.

¶ Et dimiſi eos ⁊ ponit h̄ duplicē penā ſiue vltionē pctō-
rū. Prima ē ſubtractio correctiōis d̄ q̄ dicit (⁊ dimiſi eos
ſ̄m deſideria cordis eorum) .q. d. non flagellaui eos vt fi-
lios ſed vt ſeruos. Reprobos dimiſi eos libere ire poſt cō
concupiſcentias ſuas. Ezech. vj. Auferetͬ zelus meꝰ a te:
nec iraſcar ampliꝰ. Oſee. iiij. Nō viſitabo ſup filias vras
cū fuerint fornicate ⁊ ſup ſponſas veſtras cū adulterauē-
rint: hoc aūt ē magna ira dei: flagellare aūt delinquentes
miſcđia ē: vn̄. ij. Macha. vj. Multo tp̄e nō ſinere pctōri-
bus ex ſnīa agere: ſ ſtatim vltiones adhibere magni bn̄fi
cij ē indiciū: ⁊ poſt de reprobis ſubiūgit in alijs nationibꝰ
deus patiēter expectat vt eas cū iudicij dies venerit: i ple
nitudine pctōꝝ puniat. Secūda pena ē accumulatio pec-
catoꝝ: ⁊ hoc ex p̄ma ſequitͬ: vn̄ ſubdit (ibūt i adinuentioni
bus ſuis) .i. in peccatis nouis q̄ adinueniēt ꝓficient eun-
tes de pctō in peccatū a q̄ malo ꝓfectu reuocat dn̄s Eſa.
j. Quieſcite agere p̄uerſe diſcite bn̄facere. Tercia aūt pe-
na ſequetͬ poſt iſtas iniciū eīn tn̄ maloꝝ ſunt h̄ ſ in infer
no erit pena ꝯſūmata q̄ h̄ etiā pōt intelligi cū dicit (ibūt)
ire eīn motū dicit ⁊ terminū querit finis aūt motus ⁊ vie
pctōꝝ ē infernus ꝓpter hoc bn̄ dicit (ibūt) in infernū: et h̄
(in adinuentionibꝰ ſuis) q̄ſi in quibuſdā vehiculis quibꝰ
portabuntͬ ad inferos Oſee. xij. Juxta vias eius ⁊ iuxta
adinuentiōes eius reddet ei. Et oñdit ꝙ pena iſta non ob
aliud infligitͬ q̄ ob pctā eoꝝ: quia ſi ei obediſſent cuſtodi-
uiſſet eos ab oīni malo: hoc eſt d̄ ſequitͬ. 12

¶ Si populus meus audiſſet me iſrael ſi in
vis meis ambulaſſet.

¶ Si populus meus audiſſet me) credendo ⁊ obediendo
⁊ dicit (populus meus) q. d. q̄ me melius audire debuiſſȝ
⁊ q: nō ſufficit audire niſi ſubſequantͬ ⁊ opa: q: Romano
ij. Nō auditores legis ſ factores iuſtificabuntͬ .idō addit
(iſrl' ſi in vijs meis ambulaſſet) .i. in p̄ceptis meis q̄ ſunt
vie: quas ambulaui: quas feci p q̄ꝯuenitͬ ad me. ps. Uiā H
mandatoꝝ tuo. cucurri. Si inqȝ ita feciſſent.

¶ Pro nihilo forſitan inimicos eorum hu-
miliaſſem. et ſuper tribulantes eos miſiſ-
ſem manum meam.

¶ Pro nihilo forſi. ini. eoꝝ) qđ ſic legiſdȝ (hūiliaſſem ini.
eoꝝ) .ſ. viſibiles hoīes ⁊ inuiſibiles demōes ⁊ vicia i tn̄ ꝙ
eēnt (ꝓ nihilo .i. ad nihilū redigētͬ. ps. ad nihilū deductꝰ ē
i ꝯſpectu eiꝰ malignꝰ ſ q: multi ſunt q̄ facto oſtendūt ſe d̄
hoc dubitare: adiūgit (forſitā) ⁊ eſt hyronia .q. d. vere hoc
feciſſem ⁊ ꝙ hoc totū verū ſit teſtatͬ Eſaie. xlviij. Utinam
attēdiſſes mādata m. facta fuiſſȝ ſicut flumē pax t. ⁊ iuſti-
cia t. q̄ſi gurgites marꝰ. ſupple ſi attēdiſſes pax. dulcis vt
flumē. iuſticia piſcoſa h̄ etiā dicit Baruch. iij. Quid ē iſrl'
ꝙ in terra inimicoꝝ es: ⁊ poſt addit. Naȝ ſi in via dei am
bulaſſes. habitaſſes vtiqȝ in pace ſup terrā ꝓpter hoc dicit
(ſi in vijs meis ambulaſſent ꝓ nihilo forſitā inimicos eo
rū humiliaſſem) ps. Humiliauit calūniatorē zach. x. in fi.
hūiliabitͬ ſupbia aſſur ⁊ ſceptrū egypti recedet. ⁊ ſubiun-
git quō humiliaſſet eos .ſ. affligendo vnde dicit (⁊ ſup tri-
bulātes eos) ſiue fuiſſent mali hoīes ſiue demones aut vi
cia miſiſſem manū meā .ſ. manū vindicē Soph. xiij. Ego
interficiam oēs q̄ afflixerunt te affligūtͬ aūt demones vel

vicia cū ab homine recedere cogunť ſicut dicit Jero. ſuꝑ
Mar. j. vbi dicit ſpūs immundus veniſti ꝑdere nos. Et no
ta ꝙ dicit (ſuꝑ) nō ſub dñs eīn ponit manū ſuꝑ repꝛobos
ad ꝯterendū eos. ſ ponit eam ſub electis ad ſubleuandū
pſ. cū ceciderit nō collideť q2 dñs ſuppo. ma. ſuā ⁊ ipi vo
nō meruerunt vt inimicos eoꝝ humiliaret dñs ſ ipi facti
ſunt inimici eius. vñ poſt verba domini ſubiungit ꝓpha.

14 ¶ Inimici domini mentiti ſunt ei ⁊ erit tem
pus eoꝛum in ſecula.

¶ (Ini. dñi) .i. ipi facti inimici dñi diligēdo mundū ⁊ ea q̄ i
mūdo ſunt q2 vt dicit Jaco. iiij. Amicicia hui9 mundi ini
mica ē deo q̄cunq3 ergo voluerit amicus eē hui9 ſeculi ini
micus dei conſtituiť (mentiti ſunt ei) .i. recedēdo a ꝓmiſ
ſo baptiſmali. Act. v. Cur tentauit ſathanas coꝛ tu. men
tiri te ſpiritui ſancto. Mentiť dño q̄ ei ꝓmiſſa nō ſoluit ⁊
ex hoc fit inimicus .i. non amatus a dño vñ Eccles. v. Si
q̄d vouiſti ne moꝛeris reddere diſplicet eīn deo infidelis
⁊ ſtulta ꝓmiſſio. Itē mentiť dño q̄ ꝯtradicit ⁊ reſiſtit ve
ritati. ij. Timo. iiij. hij reſiſtūt veritati hoīes coꝛrupti men
te ⁊c. ⁊ hij ſunt (inimici dñi) .i. aduerſarij eius ⁊ miſtri an
tixpi ſ q2 vt diciť Prouerbi. xix. Teſtis falſus nō erit im
punitus ⁊ q̄ mendacia loquiť nō effugiet ideo poſt mēda
ciū ſequiť ꝺ pena cū ſubiūgit (⁊ erit temp9 eoꝝ in ſecula)
futura .i. coꝛruptio eoꝝ ⁊ penarū variatio erit eterna. vicíſ
ſitudo eīn ⁊ penaꝝ variatio erit in inferno Job. xxiiij. Ad
nimiū caloꝛē trāſeat ab aq̄s niuiū ⁊ vſq3 ad inferos pecca
tum illius (et) tamen l3 mali ſint.

15 ¶ Et cibauit illos ex adipe frumenti: et de
petra melle ſaturauit eos.

¶ (Ci. e. ex. a. f.) Hoc de iudeis ad lr̄am pōt legi. vl' potes ꝺ
eiſdē legi de manna. vel allegoꝛice de xp̄o q̄ ſe vocat gra
nū frumēti. Joh. xij. pſ. q̄ poſuit fi. t. pacē ⁊ adi. fru. ſaci. te
(⁊ de petra melle ſaturauit eos) hoc ad lr̄am nō legiť ni
ſi mel vocemus aquā quā eduxit dñs ꝺ petra. ſicut ſupra
habuim9 quā ſatis poſſum9 vocare mel q2 ꝓpter nimiam
ſitim quā habebūt. dulcis fuit eis. Moꝛaliter. aūt de cleri
cis pōt legi q̄ licet mentiant dño tamen cibat eos (ex adi
pe frumenti) .i. miſtico ſenſu ſacre ſcripture nō furfure .i.
lr̄a que cibus ē poꝛcoꝝ .i. iudeoꝝ ſ adeps ē dñi ⁊ ſuoꝛum.
Leui. iij. Oīms adeps dñi erit Zach. ix. Quid ē bonū ei9
⁊ quid pulcrū eius niſi frumēti electoꝝ ⁊ vinū germinās
virgines (⁊ de petra) xp̄o (melle) .i. dulci ⁊ ſuaui expoſiti
one (ſaturauit eos) quia talia frequēter audiunt clerici ⁊
tamen (mentiti ſunt dño) vel ad lr̄am cibat eos dñs (ex
adipe frumēti) q2 ipi habēt pinguioꝛes poſſeſſiōes q̄3 alij.
vñ dñs dixit aaron ⁊ filijs eius. oēm medullaꝝ olei ⁊ vini
ac frumenti q̄cquid offerunt filij iſrael ꝑmiciaꝝ dño dedi
tibi (⁊ de petra) .i. de duricia laboꝛis laycoꝛum (ſaturauit
eos melle) .i. delicijs. vñ vere pōt eis dici illud. Joh. iiij.
alij laboꝛauerūt ⁊ vos in laboꝛes eoꝝ itroiſtis. Notandū
aūt ꝙ ſunt plures ꝓprietates bone mellis ſignificātes ſciē
tiā diuinā. ⁊ multe male ſignificātes ſcientiā ſecularem et
de vtroq3 habenť duo verſus. In bono ſenſu verſus.

D
Propꝛietates
bone mell' ſci
entie diuine
conuenientes.
Verſus.

¶ Diſpergit condit mundat ſeruat cibat eſt ros.
¶ Dulce foꝛans flauum. flos fauus. ardoꝛ apes.

Mel eīn eſt diuina ſapientia (Diſpgit) apoſtemata ſuꝑ
bie ⁊ diuidit malas humoꝝ collectiones. Mathe. x. Nō
veni pacem mittere ſ gladiū (condit) medicinā .i. penitē
tiam. Prouerbi. xxvij. Anima eſuriens etiā amarum pro
dulci ſumet ſupple ꝓ dulci admixto (mundat) Joh. xv.
⁊ vos mūdi eſtis ꝓpter ſermonē quē locutus ſum vobis.
(ſeruat) .ſ. medicinā Prouerb. ij. Conſiliū cuſtodiet te et
prudentia ſeruabit te (cibat) Deuť. viij. Nō in ſolo pane
viuet hō ⁊c. Itē (ē ros) Exo. xvj. Mane ros iacuit ꝑ cir
cuitū caſtroꝝ. Eſaie. xxvj. Ros lucis ros tuus (dulce) pſ.
Q̄ dulcia fau. me. e. t. ſuꝑ mel oꝛi me. (foꝛās) .i. penetrās
Heb. iiij. Viuus ē ſmo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilioꝛ omni
gladio ancipiti (flauū) .i. roſ cidūcoloꝛis balſam ivl' auri.
Prouerb. xxv. Mala aurea in lectis argenteis. qui loqui
tur verbū in tp̄e ſuo (flos) miniſtrat mel. ſ. ille flos. q̄ dicit
Cañ. ij. Ego flos campi ⁊ liliū cōuallium. Itē (fauus) eſt re
ceptaculū mellis. Eccli. xxiiij. Hereditas mea mea ſuper
mel ⁊ fauū .i. cōtemplatio ē certa ſubtilis. q̄ diuinā ſapien
tiā receptat vñ dicit Greg. vt in ꝯtemplatione hauriat qꝺ
alijs ꝑ ꝑdicationē effundat. Itē (ardoꝛ) .i. caloꝛ complexi
onis ⁊ tp̄is ē in melle. ſic in diuina ſciētia Jere. xxiij. Non
ne verba ſūt quaſi ignis. Itē (apes) colligūt ⁊ cōpoꝛtant
mel ſic ſcolares paupes ſciam. Nā diuites nō ſunt ita ſtu
dioſi Eccli. xj. breuis in volatilib9 apis ⁊ iniciū dulcoꝛ h3
Propꝛietates aūt mell' i malo ſenſu ſcie ſeclari ꝯuenietes.

I
Propꝛietates
mell' in malo
ſenſu ſecula
ri ſcientie cō
uenientes.
Verſus.

¶ Inflat falſeſcit pueris nocet igne nigreſcit.
¶ Ventrifoꝛum ſpumans muſciuocum ſtimulans.
¶ (Inflat) ſic ſapiētia ſecularis. j. Coꝛ. viij. Scientia inflat
(falſeſcit) ꝑ longā decoctionē ⁊ ſciētia ſecular : tandē ver
tiť i amaritudinē. Prouer. v. Fauus diſtillās labia mere
tricis ⁊ nitidius oleo guttur eius nouiſſima eius amara ⁊
lingua ei9 ⁊c. in codē ne gemas i nouiſſimo qñ ꝯſumpſeri
carnes tuas ⁊ dicas cur deteſtat9 ſū diſciplinā (puer' no
cet) etiā dū adhuc ſūt in vtero ⁊ ipis pregnātib9 negať et
tñ appetiť. Oēs. n. pueri nec volūt leges ſcire ⁊ ſeculares
ſciētias oēs appetūt Prouerbioꝝ. j. Vſq3 q̄ puuli diligitis
infantiā ⁊ ſtulti ea q̄ ſibi ſunt noxia cupient (Igne nigre
ſcit) .ſ. igne cupiditat degenerat in iniuriā qꝺ dr̄ vis pſ.
ſupeccidit ignis ⁊ nō viderūt ſolē. Eſai. xiij. facies combu
ſte vultus eoꝝ. Itē (ē ventrifoꝝ) .i. penetrās ventrē quia
erit ꝑ vmbilicū eius q̄ nimis comedūt maxie puer .i. ſtul
tis Prouer. iij. Ne ſis ſapiēs apꝺ temetipm ⁊ poſt pauca
ſanitas q̄ppe in vmbilico tuo erit. Job. xxxij. Plen9 ſū ſer
monib9 en vēter me9. q. muſtū abſq3 ſpiraculo vmbilicu3
leuāt ſtercoꝛa ⁊ viſcera itrocluſa ⁊ dī ſedes libidinis i mu
lierib9 ⁊ ſignificat carnis elationē ꝑ quā ſcia ſecular erit
.i. manifeſtať (ſpumās) multū ꝟba grādia ⁊ vana Mar
ci. ix. Spumat ⁊ ſtridet dētibus ⁊ areſcit inde fluctus fieri
maris deſpumātes ſuas ꝯfuſiones. Itē (ē muſciuocu3)
.i. vocat muſcas ⁊ ꝯgregat .i. viles hoīes ⁊ moꝛdaces ⁊ li
tigioſos ⁊ q̄ alienas mēſas ſequūť. Exo. viij. faciā mirabi
lē terram yeſſem in q̄ ppl's me9 ē vt nō ſint ibi muſce. ⁊ in
fra. Coꝛrupta eſt terra ab hmōi muſcis id ē ab aduocatis
Mat. xij. Diciť dyabolus beelzebub .i. de9 muſcarū. Itē
(ſtimulās) ad venerē vl' quia acumen h3 cum dulcoꝛe ex
aculeis venenoſis Prouerb. v. fauus diſtillās labia mere
tric. ⁊. j. ligua ei9 acuta q̄ſi gladi9 biceps.

¶ Pſalmus LXXXI Pſ. lxxxi.

1 Deus ſtetit in ſynagoga deoꝛū in me
dio autem deos diiudicat.

¶ (Deus ſtetit) titulus (Pſalmus aſaph) id eſt ſynagoge
que hic redarguitur vt ſaltem nunc recognoſcat chꝛiſtum
quem crucifigens noluit cognoſcere. Continuatio in p̄ce
denti pſ. oſtendit iudeos ingratos eſſe multis dei benefi
cijs ſed quia non tm̄ illis coꝛpalibus a communibus be
neficijs: verum etiam illi mirabili et ſpeciali beneficio qꝺ
fuit de incarnatione filij dei ingrati fuerunt bene ſequitur
iſte pſ. In quo de vtraq3 chꝛiſti natura agitur Item duo
pſalmi precesſerunt vnus de pꝛimo aduentu alius de paſ
ſione. Iſte vero tercius eſt totus de iudicio et de duabus
naturis iudicis vt dicit Gloſa. l3 hoc ſit obſcurum. Inten
tio eſt monere infidelem ſynagogam vt xp̄m verum deu3
⁊ hominem credat eſſe. Modus tripartitus eſt pſ. pꝛimo
chꝛiſtum inducit aduerſarios arguentem. Secundo mo
net vt xp̄m q̄uis eum egenum viderint: tamen deu3 eſſe
intelligant que eſt intētio pſalmi ibi (iudicate) quod eos
non feciſſe in eadem parte ſupponit ibi (neſcierunt) Ter
cio oſtendit a quanta dignitate ceciderunt ibi (Ego dixi)
Agens ergo de vtraq3 chꝛiſti natura ait. (Deus) ecce di
uinitas (ſtetit) id eſt viſibilis apparuit ecce hūanitas Jo
hannis. j. Medius veſtrū ſtetit quem vos neſcitis (in ſy
nagoga deoꝛum .i. in congregatione doctoꝝ ſcribarum ⁊
phariſeoꝝ ⁊ iudicū de quibus Exodi. xxij. Si latet fur do
minus domus applicabitur ad deos et iurabit. Diciť do
minus ſtare quadrupliciter.

Allegoꝛice.
de chꝛiſto.

¶ Per carnis oſtenſionem Joh. j. Medius veſtrum ſte
tit quem vos neſcitis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf